

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Vrili de Duminică pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori refracate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Ideal politic

— maghiar.

II.

Curentul vrăjmaș actual al întocmirii a monarhiei e dominant în poporul maghiar.

Dat fiind acest element, acestuia i-se adaugă, pentru desfășurarea unei acțiuni politice, programul grupărilor dela spatele ziarului *Budapesti Hirnap*, program identic cu cel reprezentat în parlamentul din Budapesta în curgere de un pătrar de veac de opoziția apponyistă, zisă „națională“.

Am arătat punctele acestui program, cum reies din expunerile sistematice ale actualului semioficios; și credem că asupra rostului lor trebuie să ne oprim.

Prin fuziunea partidului apponyist cu cel „liberal“, ideile reprezentate de cel dintâiu s'au strecurat în politica oficială, dela conducerea acestei țări. Aspirațiile „naționale“ (nemzeti) se găsesc astfel în puțința de a se manifesta într'un mod impetuos.

Basându-se pe „cuceririle“ în politica internă, făcute de șirul de guverne șoviniste Tisza-Banffy, Maghiarii vor să meargă și mai departe, vor să ajungă la alte cuceriri și mai mari și mai mărețe.

„Sdrobirea naționalităților“ se ia ca fapt îndeplinit; nici la nevoile nici la concursul lor nu reflectează conducătorii destinelor acestei țări, ci calculând deja cu o Ungarie „națională“ unitară, întorc ascuțișul contra Austriei.

Situația gravă din Austria îi îndeamnă a crede că rolul conducător în monarhie va scăpa din mâinile celeia și inomis va veni în mâinile Maghiarilor.

De aceea, ei se și cred îndreptățiți, se simt chiar în preajma acestei moșteniri; și se pregătesc pentru a pune mâna pe ea. De-acel aspirații de cuceriri în Balcani, de marină maghiară, armată maghiară, etc., — cu un curent, de imperialism maghiar.

Realizarea acestui plan fantastic însă îi stă în cale Austria, monarhia chiar, în întocmirea sa actuală. Idealul șovinist însă preocupând mai mult și măgulind și mai mult fantasia maghiară, în calculul lor greșit urmând cu consecvență a se isbi de Austria, isbesc anume, pentru a o slăbi, cu gândul de a o răsturna, pentru a o înlocui apoi.

O adevărată campanie s'a purtat în timpul din urmă de presa maghiară contra pactului economic; căci desfășurarea economică înseamnă a zădărnici desfacea totală a Ungariei de Austria. Nu mai puțin pledează în acest sens și programul de acțiune mare de politică maghiară, desvoltat în coloanele ziarului „*Budapesti Hirnap*“.

În chestiunea drumului de fer maghiar, aceeași tendință, de a strînge la ușă pe Austria, în vederea intereselor specifice maghiare.

Urmărit acest plan cu atâta insistență, s'ar părea că avem a face cu o seamă de oameni inconștient vrăjmași ai existenței monarhiei ca putere mare. Căci nici baze reale, nici tradiționale nici juste nu poate avea o Ungarie mare. O Ungarie maghiară nu există, nici nu poate exista; ca Austro-Ungaria, ca mare putere, chiar dacă n'ar exista — a zis un bărbat de stat — ar trebui creată; ear' existând, trebuie susținută, ca mare putere, aici în Orientul european.

Semioficiosul *Budapesti Hirnap* însă vrea o Ungarie maghiară mare; expansivității maghiare îi este o piedecă forță monarhiei; și se crede în stare de a o înlocui cu vrednicie, născându-se din ruinele ei!

Ori cât de puțin serioasă este această aventură, pentru șovinisti ea inspiră încredere. Prin astfel de idei se influențează în jos, aprinzând și cultivându orgoliul șovinist, — se încearcă a influența în sus, a presiona Austria, pentru a-i stoarce corcesii, — se urmărește atragerea atenției lumii asupra „vredniciei“ și importanței elementului maghiar în monarhia austro-ungară, se face vinătoare de simpatii.

Dar acest decor, nu ascunde fondul scenei ungare, care este: mizerie, decadenta poporului „singur alcătuit“, domnia unui exclusivism de rasă, etc. — cari toate concurg pentru a dovedi că astfel plămuitul „ideal politic maghiar“ este o — utopie.

Conscripția alegătorilor. În timpul de față în toate părțile țării se lucrează la compunerea listei alegătorilor pe anul 1902, care listă va fi expusă vederii publicului. Se știe, că până acum drept de alegător avea numai acela, care până la 15 Aprilie a anului își avea plătită restanța de dare. În sensul noii legi însă, restanța în darea față de stat nu mai e piedecă pentru exercitarea dreptului de alegător. În chipul acesta numărul alegătorilor în viitor va fi considerabil sporit în comparație cu cifra de până acum.

Distincțiunea prim-ministrului Koerber. Prin rescript prea înalt, cu data de 6 l. c. n., Majestatea Sa Monarhul a conferit prim-ministrului austriac Dr. Koerber marea cruce a ordinului *Leopoldin*. Această distincțiune e privită ca semn de soliditatea situației ministerului, și este expresia recunoștinței Majestății Sale față de Koerber, pentru înțeleapta conducere a parlamentului.

Cu ce ne-am ales?...

III.

Am spus mai la început, că nu e ținta noastră a face aci o revistă amănunțită asupra faptelor plămuite sub egida mitropolitului Mețianu. Isprăvuri mețianiste am mai cetit în coloanele acestui ziar, și vom mai ceti încă. Totuși înșirăm câteva.

Că lucruri mari n'au răsărit pe

urma dînsului, o știm deja. Că în cele duhovnicești e preot harnic și umblă regulat la biserică, e fapt. Că imploară mult ajutorul lui Dumnezeu asupra noastră — în privința asta se vede că a slujit de pildă chiar și venerabilului Rațiu, care demult a ajuns cu teleaga politice până a pândi pe „deus ex machina“... În practică mitropolitul nostru robotește și deroțică de dimineața până seara fără a se vedea vre-o ispravă. Chestii mărunt de administrație, daraveri nici ale partidelor, iscodeli oficiale bagatele și nevrednice de mintea și mâna unui cap bisericesc, eată programul caleidoscopic și vecinic al activității mitropolitului nostru. Ce ironie, ce paradoxim al celor glăsuite mai sus despre chemarea lui.

Ei și ce a mai făptuit „Eminenția“ Sa? Să vedem.

Preacuviosul Ilarion în discursul de felicitare rostit la anul nou îngrădea capul I. P. S. Sale într'o aureolă de seraf, pentru-că a fericit preoțimea noastră cu dotația dela stat. Dacă e merit și acesta pentru dînsul, fie; nu-l discutăm. Deși e șod meritul, când protestezi contra unui lucru, apoi văzând că nu scapi de el, îl primești și ți-l atribui ca merit.

Cum s'a pus însă în lucrare aceste lege în arhidieceasă, fama eșită în provincie nu ne amusează.

E știut, că pentru provederea daraverilor ținețoare de congruă, în gremiul consistorial s'a creat o secție specială, în care sub conducerea secretarului arhidieceșan — lucră 5—6 oameni aproape de un an de zile nelnterupt.

Cu ce vor fi cheltuind vremea acești domni și acum, când afară de distribuția paralelor nu poate fi altă muncă, — ei vor fi știind. Preoții știu să spună o pricină interesantă a acestei stări de lucruri. Ei au scos în vileag niște ghidușii picante din această secție. Zic că „secția congruel“ nu e tocmai loc de osândă pentru cei-ce lucră aci. Domnii aceștia șireți au știut născoci creațe și ușițe de eludare a condiției care glăsuște „ca banii să ajungă în suma întreagă la mâna preoților“.

Cum s'ar fi înțeles preoții cu acești „congruiști“ cam „incongruenți“ la omenie, rămâne la socoteala lor. Că nu de flori de cuc au fost citați preoții la Sibiu, să-și ridice bănișorii în persoană, eară e afară de îndoială.

Mai supărător e însă, că preoții nu știu să fie discreți. Svonește-se, că prin intermedierea lor ajuns'ar fi și la urechile stăpânirii lucruri cam deviate dela regulă și cinste. Și cum părintele mitropolit și altfel puțin numără la guvern, manoperele aceste ar mai fi întăritat pe ministrul, ca în ciuda paragrafului clar și explicit din lege să nu considere completarea studiilor în școalele medii făcută după cursul teologic ori paralel cu acela!

E dureros și rușinos să constatăm, că sistemul corupției și a simoniei la curtea arhiepiscopicească sub „sistemul Mețianu“ bantue poate mai teribil ca ori-când.

Preoții tineri se plâng, că multe sunt ușile până ajung bieții la mult jinduitul dar. Și mai ales cu privilegiul hirotonirii bine să-și căpușească punga, ca să poată străbate vama ce-i așteaptă. E secret public azi, că cu bani scripitori la vlădicia din Sibiu poți face minuni. Intregirile de preoți, de dascăli, ori alte treburi, cât de însemnate, sunt traficate din partea acestor domni purtători de reverenți ca marfa de țarg. Pentru sfințiile lor nu există șimț de rușine și de omenie, ci numai lăcomia oarbă cu care își fac mendrele necontrolabile fără nici un scrupul.

Aducă-și aminte acești materialişti hirsțiți și păcătoși, de scripturi! Aducă-și aminte sfințiile și înalt preasfințiile lor de cuvintele sf. Jeronim către Nepotian, că: „de clericul speculant, care din sărac s'a făcut bogat și din simplu mărit, fugi ca de o rană aducătoare de moarte“!...

Sunt triste și rușinoase aceste stări de lucruri. Și mai triste sunt când privești în lături și vezi anomalii desastroase, cari în prima linie se presintă ca eflux al acestui sistem păcătos. Pe lângă ignoranța condamnată a capului bisericesc, câte conjecturi, câte griji își bagă în cap și următoarele două lucruri, cari însemnează un rușinos regres în privința nivelului nostru cultural:

Până acum us era, ca în cazuri excepționale să fie primiți la teologie și tineri cu cualificația de 4 cl. medii și cursul pedagogic. Părintele Mețianu nu a aflat corect regulamentul în acest punct. A primit un tiner cu 3 clase și pedagogia.

Abusuri revoltătoare s'au făcut apoi mai ales în acest an cu așa numiții clerici *extraordinari*. Strigătul general era, ca ștearsă să fie odată pe vecie această batjocură a bisericeii, care nu e alt-ceva decât un bilciu de preoți de cea mai ordinară specie. Dar nu. Pe arhiepiscopul Mețianu nu-l genează această instituție ruginită. Din contră în anul acesta a fabricat cu diuimul preoți de aceștia. Post-au casuri, unde la cutare parohie s'a găsit cleric calificat în regulă, și totuși s'a primit de preot un „moralist“. Ba chirotoni I. P. S. Sa în anul acesta mai mulți indivizi de aceștia, fără a fi ascultat ei un ceas măcar cursul clerical!

Astfel de stări antidiluviane rar s'or fi pomenit chiar și pe vremea când I. P. S. Sa Mețianu a învățat clerica!

Ce spirit plat și îngust este dînsul; în ce chip și cu ce arme luptă pentru mult trimbișatul mare interes al bisericeii, se vede și din aceste.

Câtă volnicie nejustificată arată faptele sale, am pomenit mai sus, unde am zis, că față de părerile sale fixe zadarnice ar fi ori-ce nisuițe ale altor bărbați mai cuminte.

Nu, I. P. S. Sa nu recunoaște om mai cuminte decât sine. Pentru dînsul nu există pricepere în lume, I. P. S. Sa nu bagă de seamă, că a nu distinge ce faci bine și ce faci rău, însemnează — neghiobie. Pentru creierul dînsului tot e bine ce e în acel creier.

Cu astfel de fire unilaterală și inexorabilă apoi cu greu își va vedea implicat și singurul punct mai marcant din programul său: *zidirea bisericii catedrale*.

Se știe în ce stadiu se află această afacere. S'au censurat planurile intrate, prin oamenii de fach. Au fost acceptate de sinodul arhidieceșan cele mai corespunzătoare. S'au cheltuit cu ele câteva mil. Și eată acum — spune-se — că mitropolitului nu-i convin planurile. Gustul său s'a întors earăși la obrășia preavută și neprihănită. Pricopea sa de specialist nu concordează cu ale altor specialiști. Dinsului îi trebuie biserică cu... turnuri înalte! Nu cumva se închipue „Eminența“ Sa tot pe coastele romantice ale Branului?...

Curioși suntem, cum o să se presinte catedrala zidita pe gustul mitropolitului Meșianu.

Un alt cas. Ci-că cea mai nouă jertfă a înaltei sale priceperi de „fachmann“ în toate, ar fi... părintele Cunțanu, instructorul de cântări bisericești la seminarul „Andreian“. „Eminenței“ sale nu-i sună bine la urechi cântările bisericești învățate până acum în seminar. S. P. S. Sa știe cânta altfel. Și de fapt, pe coarda cea mai nemângăioasă i-a dat testimoniu slabe părintelui Cunțan. I. P. S. Sa, ca și pe alte terene, vrea și aci să „reformeze“, după chipul și asemănarea sa.

Cuvioase creștine — abătându-te seara între 6—7 pe la curtea arhiepiscopicească, auzi-vei eșind din depărtări tainice, din apartamentele cele mai ascunse, niște glasuri lugubre și dureroase și neluțesele de tine... Nu e cor de ingeri, nu e nici concert serafic. I-ași zice mai mult concert „monstru“ al unui terțet de oameni și mai ciudat. Dar nu te speria. Aici e oficina cântărilor bisericești cari se vor cânta în veacul acesta! Aici „Eminența“ Sa noul Damaschin împreună cu micul Cucuzel, Mihai, plâng și se tânguiesc și comit melodii la urechile faurului timotei Popovici, care stă cu ciocanul și le potrivește pe cuie...

Potrivită meserie și-a ales I. P. S. Sa nu-i vorbă: Aici apoi intradevăr va fi acasă. Dar însuși I. P. S. Sa spune elevilor seminariali în polologhiile sale, că „nu se dă pe cel

dintăiu cantor din sat!“... și de asta nu ne indoim, — știut fiind că de gustul musical al „Eminenței“ Sale chiar și Dima a trebuit să-și ia tâlpășia din Sibiu...

N'ar fi complet tabloul de până aci, dacă nu l'am mai garnisi cu câteva impresii ce le câștigă omul când privește la mersul treburilor în centrul arhidieceșei.

Spuneam mai la început, că mitropolitul Meșianu e birocrat mare. Îl laudam zelul cu care se prinde de afacerile de administrație ale eparchiei sale. Numai că, Doamne teamă mi-e, că graba strică treaba! Teamă mi-e că hărnicia o să dărapene de-a binele mândrul nostru edificiu constituțional.

Pentru-că I. P. S. Sa nu vrea să știe de „treptata clădire“ a acestui edificiu. Pentru dînsul nu există legi și regulamente, nu există cale oficială. Arbitrul său e legea și regulamentul. O cărmuire mai patriarhală ca cea a mitropolitului Meșianu mai ba să vezi. Isprăvește, oriocolosește treburile, precum vrea. Îl laudam zelul și munca în chestii mărunte de administrație, și totuși trebuie să constatăm, că sistemul meșianist poate în privința administrației e mai fără sistem. Nici-când n'a domnit anarhie mai perfectă în centrul arhidieceșei ca azi. Concluse mai șugubețe, rezoluții mai deșuchiate, încurcături de stil meșianist mai fără Dumnezeu, poate nici-când n'au eșit din acest consistor decât azi. O absolută lipsă de unitate în muncă, o formală devalvare a întregului sistem și desmanipulare, o încurcatură babilonică în forme.

Cei-ce trăesc acolo în apropierea consistorului, ar pute aduna un mănunchiu interesant de ghiduși mărunte: cum se fac mușama unele afaceri, cum se dau d'an-derețele altele, cum se ciocnesc în capete cele de al treilea fel.

Doar' ajunse de poveste încurcatura de șach, căreia barem odată în vieceță trebuie sa cadă jertfă tot preotul și tot creștinul, care are ceva de a face cu autoritățile sale bisericești. Cercați, mă rog, și veți păți toți ca mine. Alerg la Sibiu în dăraveri bisericești. Caut pe secretarul consistorial. 'Mi-se spune că e la

congruă. Caut pe archivar, e la congruă. Caut o hârtie la archivar; 'mi-se spune că e la referent. Referentul mă îndrumă la alt referent. Acesta mă trimite înderēt la archivar să caut numărul. Vin cu numărul; 'mi-se spune că lucrul e trimis la protopop să dea informații. Alerg la protopop — adese în depărtări mari, — el însă îmi spune că n'a primit. Înderēt la Sibiu! Din nou aceeași cale! Dela Ana până la Caiafa, ajung în fine și la expeditor, la părintele Mihai, ori la al seu pomojnic. Aici în sfârșit poate 'mi-se spune, că treaba e aci, dar' nu e „murdată“ Inca expediția. 'Mi-se promite însă, că se va „munda repede“ și se va trimite la protopop, ear' de acolo la preot, de unde o pot primi...

Astfel de cale a mănuzului — adese și mai încurcatură — trebuie să bați, până hălăduiești, încâtva cu treșoara ta.

Apoi cercați și cereți sfaturi dela părinții din Sibiu. Halal de acele sfaturi! Te vei întoarce mai năcăjit și mai mărunt, de cum te-ai dus. I. P. S. Sa — ce-i drept — făgăduiește multe, dar' — firește — „face ce poate“...

Și — durere — asta o cam știu oamenii. Apoi sfinții mai mărunți tot așa. Ba aceștia nici nu prea stau de vorbă cu omul, ori apoi ușor se scapă de tine cu răspunsuri evasive.

Dar' să sfârșesc deocumdată. Ar mai fi multe de zis...

Gusti Nicoară zicea odinioară — pare-mi-se la sinodul din 1897 — că e bine „să lovești cuiul totdeauna în cap“... N'ar strica de 'și-ar aduce aminte de această vorbă și la sinodul ce ne stă în preajmă.

— Cu ce ne-am ales din nădej-dile puse de unii în noua eră? — răspundă ei. A mea inimă plină e de întristare, de grije și desamăgire...

Saul.

Situația politică.

Ca un moment important în situația actuală politică și înainte de viitoarele alegeri parlamentare, se accentuează în presa maghiară semi-oficioasă, că *tot parlamentul actual va avé să stabilească și budgetul co-*

mun al monarhiei pe anul viitor. Relativ la această împregiurare, eată ce spune „*Buda-pesti Hirap*“ în numărul său de Paști:

Această opinie a cercurilor normative nu poate fi excepționată de dispoziții ale dreptului public, deoarece-ce legea din 1867 nicăiri și în nici un chip nu oprește, ca delegațiunile unui parlament să stabilească budgetul afacerilor comune pe seama unui viitor parlament. Asemenea casuri au fost încă și până acum. Mai pe urmă chiar în 1896, când delegațiunile tot în Maiu satoriseră budgetul comun pentru anul 1897, care a fost votat de parlamentul întrunit în Noemvrie al anului 1896.

Ultimele delegațiuni ale parlamentului actual se vor întruni la Viena în prima jumătate a lunii Maiu. Rescriptul prealalt pentru convocarea delegațiunilor se va publica încă în luna Aprilie, când camera maghiară imediat își va alege delegații săi. Întră aceștia numai acea schimbare se va face, că de astădată vor fi reprezentate în delegații și partidele din opoziție.

Se știe — zice „*Bud. Hirap*“ — că anul trecut s'a făcut iloyalitatea, că gruparea Tisza-istă a partidului guvernamental a trântit pe Ugron Gábor din Delegații și în urma acesteia toți delegații opozanți și-au dat demisia din Delegațiuni. Ear' trântea lui Ugron se făcuse pe pretextul, că în Delegațiuni din anul precedent atacase cu asprime politica Germaniei. De astă-dată — zice numita semi-oficioasă — partidele 48-iste și cel popular vor stărui ca asemenea procedări să nu se mai repețească față de candidații lor.

Dincolo, în Viena, oamenii așa cred că sesiunea Delegațiunilor nu va fi nici lungă, nici cu incidente neplăcute. Delegații ambelor state se vor feri de-a aduce în ședință lucruri supărătoare, între împrejurări atât de încordate ca cele de azi. Dacă totuși ar proveni și incidente mai delicate, — acelea vor fi provocate parte de Cehi, parte de pangermani, indeosebi pe chestia politicii externe a monarhiei și pentru nouele reforme în armata comună.

Dacă primul ministru Körber nu-i va succede a mai îmblânzi spiritele ultra-iste din Austria până la întrunirea delegațiunilor, atunci e sigur, că discuțiile mai aprinse în proximele delegațiuni vor fi provocate mai ales de aceste elemente; ear' aceasta ar fi un rău indeosebi pentru unitatea Austriei și pentru rolul acesteia în politica Triplei-aliațe.

Saul.

HENRYK SIENKIEWICZ

JANKO MUZICANTUL

Venise pe lume slab și ofilit.

Cumetrele din sat, aplecate peste patul de scânduri, clătinară din cap cu întristare. N'o să trăiască nici muma, nici copilul.

Nevasta lui Simion potcovarul, cea mai pricepută dintre toate, încercă să consoleze pe bolnavă:

— Stăi, îi zise ea, să aprind o lumânare, trebuie să te pregătești pentru lumea aialaltă și să trimet după un popă să te spovedească și să te împartășească.

— Da, zise o vecină, dar copilul trebuie botezat cât mai de grabă; n'avem timp de perdat cu așteptarea popii, dacă vrem să moară creștinește.

Aprinseră o lumânare și stropiră cu apă trupușorul prăpădit al copilului zicând: „Te botezăm în numele tatălui al fiului și al sfântului duh și-ți punem numele de Jan. Și acum sufletul tău creștinesc întorcă-se de unde a venit, amin!“

Dar sufletul astfel creștinat nu vru să părăsească trupușorul plăpând, pe care din potrivă părea că-l însuflețea cu o voință

de a trăi. Trupușorul se mișcă, piciorușele se întinseră și copilul începu să țipe cu voce atât de prăpădită și de tristă, încât femeile ziseră: „parcă ar fi o pisicuță.“

Veni și popa, și își facu datoria și plecă.

Bolnava se însdrăveni curând; peste o săptămână se reapucă de muncă. Copilul cu toată înțeleșia trăi. În primăvara anului al patrulea boala îi dobori, totuși scăpă earăși și ajunsă tîrș-grăpiș la zece ani. Era slab, prăpădit, cu obraji veștejiți; un pămătuș de păr incolor ca un mănunchiu de cânepă căde peste ochii lui lipezi, cari păreau că privesc dincolo de această lume. Iarna se ascundă după sobă și acolo plîngea de frig și de foame, căci adesea mamăsa n'avea nici un gătej de băgat în sobă, nici o fărmitură de pâne; vara rătăcea îmbrăcat într'un fel de cămașă, încins la brău cu o cărpă. O pălărie ruptă de pae acoperea capul lui mititel și straniu; când ascuns în tușuri, și-l scotea la iveală, ai fi zis că-i o pasere care pândește îngrijată.

Mamă-sa, femeie sormană, care trăia de azi până mâine, îl iubea în felul ei; dar asta n'o împedea de a-l bate une-ori încându-i „cap de pasăre.“

Dela o vreme, micul Janko păzia vitele la pășune și când nu era acasă nimic de mâncare pleca în pădure după bureți.

Numai Dumnezeu știe cum nu l-au mâncat lupii.

Era o făptură atât de slabă și de plăpândă, cu o față prăpădită, încât oamenii erau încredințați că nici odată n'o să crească mai mare, ear mamă-sa n'avea ce nădăjdui dela dînsul, fiind cu desăvârșire nepuțințios de vre-o muncă. Te mirai cum o asemenea făptură putea se trăiască.

Numai un lucru îl însuflețea, muzica. În toate auzea muzică și numai la muzică se gândea.

Se ducea la câmp cu vitele, ori în pădure după bolbotine, dar se întorcea cu mâinile goale, zicând estaziat: „Mămico, era o aia în pădure care cântă...“; ear mamă-sa supărată răspundea: „Stai, să-ți dau eu cântec!“ Și în adevăr câte-va lovituri de mătură îl făceau să țipe, apoi plîngea în tăcere urmărit de gândul: „Cine o fi făcând șgomotul ăla frumos în pădure? Ramurile pomilor? brazii?“ Da, toată pădurea cânta și o repeta ecoul și îi era drag!

Pe câmp florile se aplecau pentru dînsul; vrăbiile săreau, ciripeau în ramurile cireșului — și cânta și cireșul. Seara auzia cum se înalță înspre dînsul toate șgomotele satului și era încredințat că numai pentru dînsul cântă satul întreg.

Primăvara fugea de acasă și se ducea să fuere pe malul gării. Noaptea când oro-

căeau broaștele și când bufnița își arunca noțele triste, nu putea să doarmă. Dimineața cântecul cocoșului, ciripitul deșteptării pasărilor îl fermecau.

Intr'o zi îl prinseră cu pērul ciufului, ascultând șgomotul vijeliei.

Nu-i mai zicea lumea decât „Janko muzicantul“.

La biserică nu mai putea să-l ducă mă-sa, că, decum răsuna orga și lăcepeau glasurile corului, ochii copilului se umpleau de lacrimi și părea că e pe altă lume.

Înțelegea cu deliciu toată muzica asta mare a naturii și numai Dumnezeu știa cât era de mișcată și de fermecată inima lui.

Caraula care se plimba noaptea numărînd stelele după cer și vorbind cu câinii ca să-și sperie somnul, zărise în mai multe rânduri pe micul Janko pitulat în umbră, alături de singura cărețimă din sat unde petrecea lumea. Nu vrea să intre Janko muzicantul, dar asculta cu urechea lipită de zidul cărețimii. Vioara însoțea vocile care cântau; „să bem vioiși și să cântăm“, Janko, fericit, asculta.

(Va urma).

Din România.

Mesajul Tronului.

Sămbătă, 6 Aprilie, a avut loc deschiderea corpurilor legiuitoare. M. Sa Regele a dat citire următorului mesajiu de deschidere:

„Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

„Cu o deosebită mulțumire Mă aflu astăzi în mijlocul Corpurilor legiuitoare și aștept cu încredere lucrările ce ele sînt chemate a îndeplini.

„Ești din nou alegeri, Domniile-voastre ați putut constata mai viu simțământul general care domnește în țeară. El impune, ca o datorie de înalt patriotism, încordarea tuturor cugetelor, pentru a înălțura greutatea ce regatul străbate în momentul de față și ale cărora preocupări Mă îndemna a vă convoca cât mai curînd.

„Inima Mea îngrijită se simte acum ușurată, văzîndu-vă strîns în jurul Tronului spre a lua împreună cu guvernul meu, măsurile cele mai nimerite pentru a îmbunătăți și a întări situațiunea noastră financiară.

„Prima Domniilor-voastre lucrare va fi dar' examinarea bugetului, care începe cu întâiu Aprilie, așezîndu-l pe baza unui echilibriu real și statornic între cheltuieli și venituri.

„Spre a ajunge la acest scop, e de nevoie, înainte de toate, de serioase economii. Fiecare, mic și mare, trebuie să aducă prinosul lui de jertfe. Eu sînt sigur că acestea vor isvorî din aceleași simțiri, a datorii către patrie, cari au însușit poporul român în toate împregiurările însemnate ale vieții sale politice.

„Putem pune cu atât mai multă încredere în munca și silințele ce vom întreprinde pentru a asigura mersul regulat al statului și consolidarea stărei noastre economice, cu cât pacea europeană este asigurată prin hotărîrea unanimă a puterilor celor mari, și că România se găsește în relațiunile cele mai amicale cu toate statele.

„Întreaga noastră cugetare poate, prin urmare, să fie îndreptată numai spre îndeplinirea nevoilor și trebuințelor interioare ale țării. Nu Mă îndoiesc că patriotismul Domniilor-voastre va ridica simțămîntele tuturor la înălțimea greutăților pe care trebuie să le învingem cu ori-ce preț, pentru a asigura mărirea și viitorul regatului.

„Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

„Pătruns de încredere nestrămutată în puterea și destinele României, rog pe Atotputernicul s'o ocrotească și să vă dăruiască o muncă spornică pentru întărirea scumpelor noastre patrii.

„Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.”

Carol.

La cele din „Gazetă”.

Scritorul de rapoarte critice prin „Gazeta Transilvaniei”, anonimul Valentin, debită în 22 Martie v. a. c. (4 Aprilie n.), natural în același ziar, cărăși neadevăruri, sau ca să le dăm un termen întrebunțat de d-lui *minciuni*. Și ca comedia să fie completă ne spune, că e student în filosofie și-l cheamă Mihail Navrea. Să adevări deci de data aceasta, că „barba non facit philosophum” (barba nu face pe filosof), sau parafrazînd: un student în filosofie nu e obligat să și știe, ci poate vorbi ori-ce prostie. Pe cînte, mărturisese, sunt om tare milos; de aceea, cînd am citit replica nu mi am putut în deajuns stăpîni compătîmirea pentru amintitul student în filosofie, jandarm critic, corespondent al... „Gazetei” a trebuit o lună de gîndire d-lui, ca să-și

tieluească replica, deși aceasta nu ne aduce în memorie, decât frasa: „s'a scremut muntele și a născut un goarece” (Aș fi spus latinește proverbul, dar știu, că dl Navrea nu știe latinește, de aceea l-am citat românește). Un astfel de raport și o astfel de replică, după ce i-am răspuns, e un trist testimoniu de paupertate intelectuală pentru un student în filosofie, pe care, ori și cine, cred, cu grabă ar fi gata a i-l da. Căci ce spune? Mofturi și vorbărie... A văzut, că cu una cu două nu merge și deși susține sus și tare, că cu dragoste de adevăr (?) și-a scris raportul, acum se pune și însuși neadevăruri și injurii, în loc să se refere la „răspunsul” ce i-am dat, sau la tema, ce deja apăruse. Aminteste raportul din „Unirea”, nu însă și cel din „Tribuna” și „Telegraful român”. După o exclamare apoi de căși-va coși, la care se vede a căscat una și ori-ce cetitor involuntar e silit a căsca, de dragul mare al adevărului spune 2 gogonate neadevăruri (trebuia să întrebunțez termenul d-lui, dar e prea... dur...), că eu aș fi afirmat, că Sienkievitz e rus, ceea-ce nici-odată n'am afirmat și nu cred că, după ce a auzit dela mine, că nu-l rus, ci polon, ar îndrăzni a o afirma nici dl Navrea, fie chiar în „Gazetă”. (On. public cetitor drcitor a afla adevărul poate ceti lucrarea mea apărută în 21. 22 Martie n. a. c. în „Tribuna Poporului”). Și eată, cum gîndește dl Navrea, că în mod fericit a deslegat ca un al doilea Alexandru nodul gordian, căci cu aceste cuvinte socotește a-mi combate teoria mea „a ști titlul franțuzesc al unei cărți scrise de un rus (ce idee superbă și mare... cum la d-ta există titluri franțuzești la scrierile autorilor ruși? ce minte clară, ce pricepere! cum de nu s'au „răsculat” coloanele „Gazetei” la așa afirmațiuni... Dar e bătrînă sormană... și d-ta o chinuiești silind-o a-ți publica astfel de lucruri! Zeu, nu ți-e milă?... a afirma, că Sienkievitz e rus (esistă mijloc pentru redobîndirea memoriilor, ar fi consult d-le Navrea să te îngrijești de cu vreme...), însemnează a face știință. Va să zică așa s'au obicinuit a critica cel dela „Gazeta”, sau e asta o aparițiune specială? Valul de critică! De cât așa, mai bine tăcere, că... de aur. — Față de o astfel de critică și-se impune să tac, de vrei a fi demn, căci „dacă un nebul aruncă o piatră în fantană, sece întelepți nu o pot scoate”. Aceasta ne va fi de acum deviza față de mofturi și vorbărie...

Al doilea neadevăr e ceea-ce afirmă dl Navrea față de întimpinarea d-lui Moisi, publicată de „Gazetă” numai în liniamente generale, prescurtată; că un membru a trebuit să aducă aminte se dința comemorativă, după ce în Noemvre se adusese un conclud în chestia asta. Ca membru al comitetului resping această afirmațiune a d-lui Navrea și tare mă mir, că dl Navrea afirmă lucrul asta, dînsul se amestecă în astfel de chestii, deși poate cel mai puțin a umblat pe la „Petru Maior”. În acest an, după ce nu a mai fost ales casier. — În cât privește și matricula morților, de care vorbește și după care s'ar fi putut afla mormîntul fericitului Petru Maior, o poate ceti în întregime, întru cât se referă la obiectul din chestiune, în introducerea la opurile lui Petru Maior, ediția societății cu același nume. Trebuia să o citească și după aceea să vorbească. E bine deci, d-le Navrea, a vorbi, unde și cum trebuie, ear nu a practica prin cipul: hîrtia e rădătoare (epistola non erubescit.)

Budapesta. II. Minea.

Noutăți

Arad, 9 Aprilie n. 1901.

Distincție. *Prepositul din Brj Rssmul domn Ioan Moldovan, președinte al Asociațiunii, a fost numit prelat domestic al Pontificelui Leo al XIII. Aducem binemeritatului bărbat cele mai sincere urări.*

Președintele Camerei române. În ședința din Dumineca floriilor a Camerei, dl M. Pherekyde a fost ales președinte cu 138 voturi.

Proclamarea d-lui Pherekyde ca președinte al Camerei a fost primită cu aplauze.

Iubileul unui regiment bucovinean. Regimentul i. și r. de infanterie *Archiducele Eugen nr. 41* în zilele viitoare își sîr-

bează iubileul de 200 ani ai existenței sale în Cernăuți. La grandioasele festivități, ce se prepară de mult, va participa personal și Alteța Sa imp. și reg. șeful suprem al regimentului 41, feldmaresalul-locotenent *Archiducele Eugen*, care sosește la Cernăuți Joi, în 25 Aprilie st. n.

Din acest incident primarul orașului Cernăuți roagă pe cetățenii orașului să iee parte la festivitățile, ce se vor aranja în 20, 25, 26 și 27 Aprilie n., cu privilegiul iubileului de 200 ani al înființării regimentului 41 de infanterie recrutat din Bucovina. Ordinea la festivități va fi susținută de o gardă civilă.

Dela Sibiu ni-se scriu următoarele: *Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu*, își va ținea cea mai apropiată întrunire agricolă probabil a treia și de Paști, în comuna Cichindeal.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu, va aranja la Dumineca Tomei o petrecere, împreună cu cântări și teatru. Fiind mîna și iscusința lui Vichi la mijloc, reușita petrecerii e asigurată.

Pentru că omul naibei e acest Vichi. Drege și isprăvește și pune la cale truburile, ca nimeni altul. Multe lucruri vrednice pentru nație a făptuit el în a sa viață. De astă-dată vă spun numai atât, că „fondul pentru acuirea unei hale de vînzare” (administrat de „Reuniunea sodalilor”), prin vestita *pițulă* a lui Vichi, bate deja către suma frumusească de 1400 cor. Vestind aceasta, să nu fie cu supărare, dacă vrînd-nevrînd își vine pe buze o vorbă șoadă. Eu adevărat aș propune cercurilor competente, ca să încredințeze lui Vichi și colecta pentru... *monumentul lui Șaguna*.

Altfel, muri-vor poate și fiil stănepoților nostri, pînă vom putea vorbi de „monumentul” lui Șaguna.

Zeu așa! În ciuda lumii trebuie să rețet, că Vichi e omul naibei. Drege treburi ca nimeni altul. Răsar *fondurile* pe urma lui, ca din pămînt...

Y grec.

Nou licențiat în farmacie. Din București ni-se scrie, că, dl *Ioan Miga*, originar din Lancrem (în Ardeal), a obținut cu bun succes la universitatea din București licența în farmacie. — Felicitările noastre sincere.

Nazarenii în mare strîmtoare. Din Oradea-Mare se anunță, că în comuna Vajda, după ce au intrat Nazarenii în biserică spre seară niște făcători de rele au închis ușa bisericii și aducînd mai mulți snopt de pae, i-au aprins în gura bisericii lor. O groază nespusă a cuprins pe cei din năuntru, dar nu puteau să iasă. Abia într-un târziu, cînd începu să ardă și biserică, s'a spart ușa și astfel au fost scăpați cei din năuntru, dintre cari mulți au fost răniți și striviți în urma imbulzei cînd voiau să iasă afară. S'a pornit o anchetă judecătorească.

Român bînzăean — proroc arab. Un doctor Alexandru Popovici, care călătorește acum prin Sahara în Africa, a dat în Gebel-Ba-Rezal de un călugăr arab, numit Ali-Mustafa, vestit între Arabii de-acolo ca proroc și medic. Cînd i-a spus acesta, că e din Ungaria, prorocul l'a pofcit în peștera lui, unde a început să-l vorbească — foarte stricat, de-almintrelea — ungurește. Popovici mirat îl întrebă, de unde cunoaște limba aceasta? Atunci Ali-Mustafa i-a spus următoarele: Sunt Iacob Turcu, născut în Oravița la anul 1797. Pînă la vîrsta de 34 ani am trăit acolo ca vîpsitor. Am vrut să mă însor, dar tatăl meu nu s'a învoit. Supărat am trecut în România, la Tîrgu Jiu, unde făcînd cunoștință cu ofițeri turci, am intrat în armata turcească. Am luat parte la multe lupte, am ajuns pașă, m'am căsătorit și am avut doi copii. În călătoriile mele am ajuns la Tripolis, unde mi-a murit nevasta și copiii. De aici am pîtruns în pustiu Saharei, unde am descoperit niște vechi scalde romane, numite *Aquae Hercules*. Numele acesta mi-a adus aminte de Băile-Herculane dela noi și m'am hotărît să rămân aici, unde sunt și acum.

Un nou comitet secret nihilist. „Daily Telegraph” află din Petersburg, că s'a des-

coperit acum un comitet secret nihilist, compus din 72 de persoane, cari s'au apărut cu revolverele pentru a nu fi prinși. După o luptă teribilă, poliția i-a arestat pe toți. S'au descoperit și trei tipografi secreți, în cari se tipăreau proclamații. Lucrătorii tipografi erau studenți. Numărul total al arestaților în Petersburg este de *trei mii*.

Rusia și Regina Natalia. „Könliche Zeitung” află, că Regina Natalia, care se află acum în Italia, se va duce la Petersburg. Țarul se va întrepune pentru-ca s'o împace cu fiul ei, cu regele Alexandru al Serbiei.

Regina Draga mamă. „Mittagsblatt” din Viena află din Semlin, că regina Draga a Serbiei a născut o fată. Aceasta ar explica schimbarea constituțiunii sîrbești în sensul, d'a se da drept și femeilor să domnească în Serbia.

Ucișii de un clopot. La Debros, lângă Cassovia (Italia), s'a petrecut Vineria trecută un cas de tot tragic. Trei copii, fiu clopotarului acelei biserici, Giovanni Spocce, ș'au dus ca de obicei, să tragă clopotul la amiază. De-odată frînghia se rupse și clopotul căzu asupra celor trei nenorociți copii, ucizînd pe loc pe cei doi mai mari și rupînd piciorul celui mai mic.

Noul igumen al mănăstirei Putna, fondată de Ștefan cel mare părintele *Teodor Petras*, va fi hirotonit Mercuri, în 10 l. c. în Cernăuți.

Himen. Ioan Oltean și-a fidanțat de viitoare soție pe d'șoara Regina Popoviciu, fiica preotului Popovici din Petriș.

Pentru meseriași. Comitetul „Asociațiunii pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor români în Brașov” publica concurs pentru 11 stipendii de câte 40 coroane pentru ucenici români locali dela ori-ce fel de meserie cu termenul pînă la 1 Maiu n. 1901.

Convocare. Despărțământul protopopesc *Buteni* al „Reuniunii învățăcelilor gr-or. români” își va ține adunarea proximală Joi, în 5/18 Aprilie 1901 în școala română gr-or. din comuna *B-Sebiș*, la care toți membrii și binevoitorii școlii sînt invitați a participa. Programul: 1. Asistarea la chemarea Duhului-Sfînt la orele 9 a. m. 2. Ascultarea prelegerilor din exercițiile inductive și din limba maghiară. 3. Deschiderea ședinței. 4. Constatarea membrilor prezenți. 5. Reflexiuni asupra prelegerilor. 6. Raportul biroului. 7. Presentarea temelor elaborate. 8. Discuțiuni asupra frecuenței școlare. 9. Propuneri și interpelări. 10. Defigerea locului și timpului proximei adunări. 11. Autenticarea protocolului. 12. Încheiere. Bodești, la 4 Aprilie st. n. 1901. *Nicolau Boscaiu*, președinte. *Cornel Novacul*, notar.

„Romana”, întîiul dans român social. Explicarea celor cîci figuri și modul cum se poate învăța fără instructor de dans. Această broșură constitue Nr. 1 din *Căluza dansurilor naționale*. Prețul 30 fileri. De vînzare la librării și la editor: *Nic. Jugănarul Lugoj* (strada Andrei Nr. 11).

Vindere de casă și prăvălie. În comuna Șistarovăț (cercul Lipovei) se află o casă cu prăvălie bine aranjată, cu birt, care există de 50 ani și care din cauza morții întîmplate în familie, se vinde din mîna liberă, împreună cu un bogat aranjament de frigere de rachiu cu condițiuni favorabile.

Deoarece comuna noastră de peste 300 numere de case e curat românească, cu unica prăvălie, ar fi tare de dorit să poată deveni această prăvălie în proprietatea unui Român. — Deslușiri în scris pot să dau și eu:

Iuliu Barsu,
învățător.

Un tîner român, elev în preparandia din loc, caută aplicare în vre-o *cancelarie advocatuală*, aici în loc. Serie și vorbește limbile română, maghiară și germană. A se adresa la administrația acestei foi.

Editor. Aurel Popovici Barciuanu. red: respuns: Ioan Russu Șirliuanu.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

423 9—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;
2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru termururi fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

„Nădlăcana“

instituit de credit și economii, societate pe acții în

NĂDLAC (Nagy-lak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu convenții și imprumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

570 7—

Direcțiunea.

Institut de cură.

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă cu lumină electrică:

În nou-arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate usitate în cura naturală, se vor practica următoarele metode de leuire:

Cură de apă rece: sub conducere de specialiști exercitați în mânăuirea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până acum în sanatoriu. 15 bilete 6 fl.; 1 bilet 50 cr. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Baie cu lumină electrică: pentru vindecarea reumatismului, podagrei, boalelor de nervi, sudațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aci se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cel cu boală de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

BĂI maure: pentru boala femeștii, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

BĂI de acid carbonic: pentru boala de inimă, nervoase și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenevirea intestinelor, anemie, nervositate și boala de femei. 15 bilete 16 fl.; 1 bilet 1 fl. 25 cr.

BĂI de sare: pentru cazuri mai puțin grele de boala amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 11 fl.; 1 bilet 80 cr.

BĂI de sare cu acid-carbonic: pentru cazurile mai grave de boala amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 18 fl.; 1 bilet 1 fl. 40 cr.

BĂI electrice. BĂI ferodice și galvanice: pentru nervositate, slăbire de nervi, incochondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustancă, și leuirea morfinismului. 15 bilete 15 fl.; 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalatii: în cameră de inhalatii, contra boalelor de gât și de plămân. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru eopit, contra îngustimei pieptului, boalei de cord și cocoase; pentru grăsimia cordului, boala de intestine și ficat, boala de inimă organice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea cazului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie-care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce făptuire se întempla sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela oarele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiuni dim. dela oarele 8—9, d. am. dela 2—4

Dr. H E C H T,

541 9—

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 3 (Intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Mareș și Szabó). Telefon 270.

Bani găsiți

sunt aceia ce se agonisesc prin erutare dacă târguește

dela Bazarul de concurență de sub teatru

unde în deosebi se pot capăta cele mai solide și cu cele mai eține prețuri, obiectele următoare:

Cămeși pentru bărbați cu pepturi, netede, fără crețuri dela	80 cr.	Cămeși albe pentru dame dela	49 cr.
Cămeși pentru bărbați cu pepturi, netede, cu crețuri dela	95 cr.	Bluse	60 „
Cămeși pentru bărbați cu pepturi, neted, colorate	88 cr.	Cravate de mătasă	30 „
Gulere albe pentru bărbați dela	8 cr.	Cingătoare de pele în toate colorile dela	35 „
Mangete „	19 „	Cingătoare de panglică în toate colorile dela	35 „
Ismene de pânză dela	49 „	Cingătoare de aur și argint dela	35 „
„ Köpper ce ce Inchee cu nastori	60 „	Ciorapi dela	18 „
Ciorapi pentru bărbați,	7 „	Șorturi dela	15 „
„ Inpletiti dela	15 „	„ în pepturi	35 „
Gravate la grumasi, regatta	15 „	Paraplee și parisoale dela	85 „
Gravate la grumasi inpletite	10 „	Ghete de pânză dela	85 „
„ ce la legi singur	27 „	Mănuși de ață dela	14 „
Cămeși de sater	70 „	„ „ piele cu 4 nasturi	50 „
Sipi de vară	25 „	Carsete dela	49 „
Ghete de pânză cu talpă de piele dela	85 „	Tășcuta de piele dela	45 „
		Gulere albe dela	10 „

Pentru dame ciorapi americani în toate colorile ce-și păstrează culoarea, dela 27 cruceri.

Patent ciorapi inodăți pentru băeți dela	27 cr.	Batiste pentru băeți dela,	3 cr.
Cămeși pentru băeți	50 „	Sipi „ „ „	15 „
Cravate „ „	13 „	Umbrule „ „ „	40 „

jucești pentru băeți, precum și obiecte pentru decor osebit clasate cu 7 și 15 cruceri prețuri fixe. Giamte pentru târguelt din piață dela 40 cruceri, Giamtane de mână dela 80 cruceri Giamtane harmonica dela fl. 2.50. Cele mai noblastoane, Port, tabacuri și Portmones, perii pentru păr haine și dinti, peptene pentru păr, ace pentru păr, garnituri de oțel pentru mâncare săpunuri pentru spălat și parfumării de cea mai bună calitate. Giamte pentru băeți de școală, tinători de pantaloni pentru băeți și bărbați, rame pentru chipuri în cele mai noaș forme. Cadre pentru decor pe perei. Albumari pentru fotografi dela 32 cruceri și mingi dela 5 cruceri.

Bazarul de concurență în edificiul teatrului față în față cu monumentul martirilor.

Se cere a fi atent la firmă 586 2—4 Reich Ella.

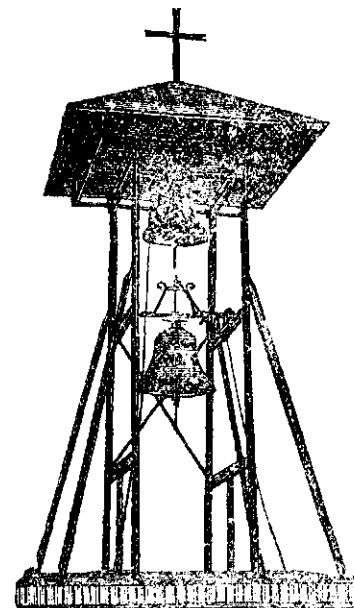
Premiat cu medaliă cea mare mieneră la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoră de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, prevăzute cu adiuștări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul ve hiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuștare de fer bătut. — ca și spre turnarea de toate de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

595 27—